

Tydlig prisuppgift vid taxiresor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet den föregående regeringens proposition 2013/14:241 Tydlig prisuppgift vid taxiresor samt en följdmotion.

Propositionen innehåller förslag till ändringar i taxitrafiklagen (2012:211). I propositionen föreslås att den som har taxitrafiktillstånd och som tillämpar ett jämförpris på över 500 kronor ska se till att en prisuppgift lämnas som anger ett högsta pris för färden. Uppgiften ska lämnas när färden beställs. Vidare föreslås att ett taxifordons registreringsskylt ska få tas om hand av en polis om taxameterutrustningen inte uppfyller föreskrivna krav. Det föreslås också att en taxiförarlegitimation inte längre ska vara giltig om en annan taxiförarlegitimation har lämnats ut samt att kravet att förnya en taxiförarlegitimation inom tio år efter det att den senast har förnyats bara ska gälla om den tidigare förnyelsen innebar att legitimationen försågs med nya uppgifter. Slutligen föreslår regeringen att en taxiförarlegitimation ska få tas om hand av en polis om legitimationen är ogiltig därför att den inte har förnyats eller för att en annan legitimation har lämnats ut. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Utskottet framhåller att det ser positivt på de förslag som lämnas i propositionen.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211) och avstyrker motionsförslaget.

I betänkandet finns en reservation (V) och två särskilda yttranden (S, MP och SD).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Tydlig prisuppgift vid taxiresor.....	5
Reservation.....	12
Tydlig prisuppgift vid taxiresor (V).....	12
Särskilda yttranden.....	14
1. Tydlig prisuppgift vid taxiresor (S, MP).....	14
2. Tydlig prisuppgift vid taxiresor (SD).....	14
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	16
Propositionen.....	16
Följdmotionen.....	16
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Tydlig prisuppgift vid taxiresor

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211). Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:241 och avslår motion

2014/15:38 av Emma Wallrup m.fl. (V).

Reservation (V)

Stockholm den 13 november 2014

På trafikutskottets vägnar

Karin Svensson Smith

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Svensson Smith (MP), Lars Hjälmared (M), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Jessica Rosencrantz (M), Lars Mejern Larsson (S), Patrik Jönsson (SD), Sten Bergheden (M), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Per Klarberg (SD), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Teres Lindberg (S) och Borian Åberg (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2013/14:241 Tydlig prisuppgift vid taxiresor. Med anledning av propositionen har en följdmotion väckts.

Till grund för propositionen ligger en utredning som Transportstyrelsen har gjort på regeringens uppdrag och som avser att redovisa fördjupade analyser om taxiverksamheten som helhet och om huruvida pågående och planerade åtgärder kan lösa de samlade problem som förekommer och vid behov föreslå ytterligare åtgärder som lösning på kvarstående problem (dnr N2013/2816/TE).

Rapporten har varit ute på remiss, och en sammanställning har gjorts av remissinstansernas synpunkter (dnr N2014/1095/TE).

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslaget återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Regeringen har begärt in Lagrådets yttrande och har i huvudsak följt Lagrådets synpunkter.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I proposition 2013/14:241 Tydlig prisuppgift vid taxiresor lämnar regeringen förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211). Regeringens förslag innebär att den som har taxitrafiktillstånd och som tillämpar ett jämförpris på över 500 kronor ska se till att en prisuppgift lämnas som anger ett högsta pris för färden. Uppgiften ska lämnas när färden beställs och bevis om prisuppgiften ska lämnas till passageraren före färden och ska bevaras hos taxiföraren och tillståndshavaren. I propositionen lämnas även förslag som syftar till att underlätta myndigheternas tillsyn och administrativa hantering av taxitrafikärenden. Det föreslås att ett taxifordons registreringsskylt ska få tas om hand av en polis om taxameterutrustningen inte uppfyller föreskrivna krav. Vidare föreslås att en taxiförarlegitimation inte längre ska vara giltig om en annan taxiförarlegitimation har lämnats ut samt att kravet att förnya en taxiförarlegitimation inom tio år efter det att den senast har förnyats bara ska gälla om den tidigare förnyelsen innebar att legitimationen försågs med nya uppgifter. Slutligen föreslås att en taxiförarlegitimation ska få tas om hand av en polis om legitimationen är ogiltig därför att den inte har förnyats eller för att en annan legitimation har lämnats ut.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Utskottets överväganden

Tydlig prisuppgift vid taxiresor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211). Lagändringen innebär bl.a. att den som har taxitrafiktillstånd och som tillämpar ett jämförpris över 500 kronor för färden ska se till att en prisuppgift lämnas som anger ett högsta pris för färden. Denna prisuppgift ska lämnas när färden beställs och bevis om prisuppgiften ska lämnas till passageraren före färden och även bevaras hos taxiföraren och tillståndshavaren. Utskottet framhåller att det ser positivt på de förslag som lämnas i propositionen. När det gäller frågan om införande av maxtaxa för taxiresor hänvisar utskottet till att Transportstyrelsen nyligen har genomfört en översyn som bl.a. innefattade frågan om prisreglering och att det för närvarande inte finns anledning att åter utreda frågan. Utskottet föreslår därmed att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211) och avstyrker följdmotionens förslag om införande av maxtaxa.

Jämför reservation (V) och särskilda yttrandena 1 (S, MP) och 2 (SD).

Bakgrund

Regelverk om taxiverksamhet

Den primära regleringen av taxiverksamhet finns i den nuvarande taxitrafiklagen (2012:211) från 2012. Där finns bestämmelser om bl.a. skyldighet att ha taxitrafiktillstånd för att bedriva taxitrafik, prisinformation, taxiförarlegitimation och beställansvar. Lagen ger bl.a. möjlighet att hindra ett taxifordons fortsatta färd och att omhänderta taxifordonets registreringsskylt om fordonet framförs i strid mot vissa bestämmelser. En förordning, taxitrafikförordningen (2012:238), och ett flertal myndighetsföreskrifter kompletterar lagen. Transportstyrelsen är behörig myndighet när det gäller de flesta uppgifter som myndigheter har i dessa författningar, men även Trafikverket och Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll har vissa uppgifter. Förutom Transportstyrelsen har främst polisen men också Tullverket roller när det gäller kontrollen av om reglerna följs.

Kort om taximarknaden

Den svenska taximarknaden omreglerades den 1 juli 1990 med följande mål:

- öka taxinäringens förutsättningar till en bättre service och tillgänglighet både geografiskt och över dygnet
- öka konkurrensen med rimliga priser
- effektivisera uppdrags- och beställarverksamheten
- pressa priserna för den offentliga upphandlingen av taxiresor.

Vid omregleringen upphörde behovsprövningen och ersattes till vissa delar av en utökad lämplighetsprövning av utövarna. Samtidigt upphörde även den reglerade maximitaxan. Den svenska taxiregleringen avviker därmed från de flesta andra länder i detta avseende eftersom det internationellt sett är mycket ovanligt med en helt fri prissättning av taxiresor.

Marknaden kan i stora drag delas upp i tre huvuddelar: företagsresor, privatresor och upphandlade samhällsbetalda resor (sjukresor, färdtjänst, skolskjutsar och s.k. kompletteringstrafik). Totalt svarar de samhällsbetalda resorna för knappt 40 procent av intäkterna, men variationerna mellan orter och regioner är mycket stora.

I en rapport från Transportstyrelsen om marknadsövervakning från 2013 redovisas bl.a. slutsatsen att liberaliseringen av taximarknaden har lett till ökad tillgänglighet för kunderna, men också att priserna har stigit mer än aktuella index. Ett av huvudproblemen inom taxiområdet är att marknaden kännetecknas av s.k. asymmetrisk information, dvs. att producenterna och konsumenterna inte har samma information om en vara eller en tjänst. Detta innebär att den part som har bäst information får ett övertag på marknaden. När kunderna är tillfälliga besökare med dålig lokalkänedom kan det löna sig för taxiföretagen att försöka ta ut ett alltför högt pris. Om marknaden däremot domineras av återkommande kunder med god lokalkänedom är informationen jämnare fördelad, vilket innebär att det inte lönar sig för taxiföretagen att försöka ta ut ett alltför högt pris. Transaktionskostnaderna och problemen med asymmetrisk information gör att kunderna har låga incitament att agera, vilket medför svårigheter för taximarknaden att uppnå full effektivitet.

Propositionen

Bindande prisuppgift ska lämnas vid jämförpris över 500 kronor

I proposition 2013/14:241 föreslås att taxitillståndshavare som tillämpar ett jämförpris på över 500 kronor ska se till att en prisuppgift lämnas för färden. Prisuppgiften ska ange ett högsta pris för färden och lämnas när färden beställs. Enligt förslaget ska bevis om prisuppgiften lämnas till passageraren före färden och bevaras hos taxiföraren och tillståndshavaren. Skyldigheten ska inte gälla tillståndshavare som tillämpar fast pris.

Regeringen anger som skäl för sitt förslag att priset som konkurrensfaktor har blivit svårt att tillämpa i de fall inte fasta priser tillämpas för vissa

bestämda körningar samt att många taxiresenärer i dag upplever problem med att vissa taxiföretag har hög prissättning. Det är särskilt utländska turister och resenärer som sällan åker taxi som drabbas eftersom dessa ofta inte känner till att prissättningen är fri och därmed inte har någon anledning att efterfråga någon prisinformation före resan. I propositionen anförs att det i en internationell jämförelse är mycket ovanligt att det råder fri prissättning på taxiresor samt att det kan vara svårt för en person utan kunskaper i det svenska språket att förstå den information om taxan som ska finnas på taxifordonen enligt nuvarande bestämmelser. Vidare konstateras att dagens situation med en omfattande överprissättning av taxiresor i framför allt storstadsområden inte är acceptabel och att kunden inte ska behöva riskera att betala över tio gånger det pris som ett seriöst taxibolag debiterar. Den frivilliga informationen om priset på taxiresor som ges i vissa hamnar och vid andra viktigare knutpunkter där framför allt turister passerar är inte tillräcklig och träffar inte övriga grupper taxikunder som reser sällan. För att undanröja problemen med hög prissättning behövs enligt propositionen åtgärder. Den lösning som föreslås för att komma åt problemet är att rikta särskilda åtgärder mot de företag som tillämpar jämförpriser som är så höga att kunderna inte upplever dem som marknadsmässiga. Detta innebär enligt förslaget att i de fall tillståndshavaren tillämpar ett högsta jämförpris på över 500 kronor, ska tillståndshavaren se till att en prisuppgift lämnas för färden. Regeringen menar att förslaget borde vara en tillräckligt kraftfull åtgärd för att komma till rätta med problemet med den prissättning som uppfattas som oskälig inom delar av taxibranschen och att den föreslagna regleringen bör öka kundens upplevda trygghet. Genom att kunden får rätt till information om priset för resan redan innan färden påbörjas, vet kunden från början vad som gäller. Förslaget innebär också en större möjlighet för kunden att göra ett val av taxifordon utifrån den information som har lämnats. I propositionen framhålls samtidigt att det är ett rimligt antagande att många av de företag som i dag tillämpar ett sådant jämförpris som föreslås aktivera skyldigheten att tillhandahålla en prisuppgift kommer att välja att sätta ett lägre jämförpris och därmed undgå kraven.

När det gäller den närmare utformningen av förslaget innebär det således att innehavaren av ett taxitrafiktillstånd har ansvaret för att en prisuppgift lämnas, men kan välja vem som ska lämna uppgiften till kunden och behöver därmed inte göra det själv. I propositionen anges att det normala torde bli att det är föraren som på tillståndshavarens uppdrag lämnar prisuppgiften till kunden, men att även t.ex. en beställningscentral kan lämna prisuppgiften om tillståndshavaren avtalar med centralen om denna uppgift. Enligt propositionen bör det ur kontrollhänseende finnas en skyldighet även för tillståndshavaren att bevara uppgifterna. Vad prisuppgiften närmare ska innehålla, liksom på vilket sätt samt hur länge uppgifterna ska sparas, bör enligt propositionen kunna regleras i verkställighetsföreskrifter. Skyldigheten att spara uppgifterna bör gälla oavsett om kunden tar taxin på gatan eller förhandsbeställer en taxi. I det senare fallet kan tillståndshavaren avtala med

beställningscentralen att den prisuppgift som lämnats vid beställningen ska föras över till föraren som ska lämna över ett bevis på den prisuppgift som tidigare lämnats. Enligt propositionen bör bestämmelsen lämpligen införas i anslutning till bestämmelserna om skyldigheten för tillståndshavare att tillkänna taxan i 2 kap. 17 § taxitrafiklagen.

I propositionen anges att det inte kan uteslutas att föraren vid debiteringen kräver ett högre pris än det som passageraren anser har lämnats före färden. Vidare kan passageraren också missuppfatta den lämnade prisuppgiften eller så kan prisuppgiften vara otydligt angiven på det medium i vilket den överlämnas till passageraren. Den prisuppgift som ska lämnas i förväg enligt förslaget är också det i civilrättslig mening avtalade priset för färden. I propositionen konstaterar regeringen att eventuella oklarheter som uppstår vid den efterföljande debiteringen således kan angripas via sedvanliga civilrättsliga förfaranden i allmän domstol. Passageraren kan också hävda sin rätt hos Allmänna reklamationsnämnden.

Omhändertagande av taxifordons registreringskyltar

Enligt förslaget ska den särskilda registreringskylten för taxifordon få tas om hand av en polis om taxameterutrustningen inte uppfyller föreskrivna krav. Det kan ske t.ex. om fordonets taxameterutrustning inte fungerar eller om utrustningen inte är besiktigad. Som skäl för förslaget anges att en fungerande taxameterutrustning är av stor betydelse för att bl.a. säkerställa korrekt debitering av pris och för kontroll av inkomstredovisningen i taxiföretagen. I dagsläget saknas det möjlighet att omhänderta fordonets registreringskyltar om fordonet har bristfällig eller obesiktigad taxameterutrustning. I propositionen framförs att en sådan möjlighet i många fall skulle kunna anses vara en rimlig reaktion mot överträdelser av bestämmelserna om taxameterutrustning.

Ogiltighet och förnyelse av taxiförarlegitimation

Enligt propositionen ska en taxiförarlegitimation inte längre vara giltig om en annan legitimation har lämnats ut till samma innehavare. I propositionen påtalas det olämpliga i att de nuvarande bestämmelserna innebär att en giltig legitimation som har förnyats fortfarande gäller även efter utfärdandet och utlämnandet av den förnyade legitimationen och att detta i sin tur innebär att det är möjligt att samtidigt inneha fler än en giltig taxiförarlegitimation. I propositionen konstateras att den nya bestämmelsen lämpligen kan införas i nuvarande 3 kap. 11 § taxitrafiklagen.

När det gäller giltighetstid vid förnyelse av taxiförarlegitimation föreslår regeringen att det ska anges i 3 kap. 12 § taxitrafiklagen att kravet att förnya taxiförarlegitimationen inom tio år endast gäller om legitimationen tidigare förnyades med nya uppgifter. Dessutom ska giltighetstiden gå ut det datum som gäller för den tidigare legitimationen, om en legitimation förnyas utan att någon ny uppgift förs in i den.

Omhändertagande av ogiltig taxiförarlegitimation

I propositionen föreslås att en taxiförarlegitimation ska få tas om hand av en polis om legitimationen är ogiltig för att legitimationen inte har förnyats efter föreläggande eller för att en annan legitimation har lämnats ut. Som skäl för förslaget anger regeringen att en taxiförarlegitimation enligt 4 kap. 9 § taxitrafiklagen ska tas om hand av en polis eller en åklagare om det finns grund för att ta hand om innehavarens körkort, om körkortet eller taxiförarlegitimationen har återkallats, eller om det på sannolika skäl kan antas att legitimationen kommer att återkallas. I dagsläget saknas dock möjlighet för polis och åklagare att ta om hand en legitimation som är ogiltig. Enligt regeringen finns inte tillräckliga skäl att införa en möjlighet även för åklagare att ta om hand en ogiltig taxiförarlegitimation. Regeringen föreslår således att endast poliser ska få möjlighet att omhänderta ogiltiga taxiförarlegitimationer.

Begreppet yrkeskunnande

Regeringen föreslår att ordet yrkeskunnande byts ut mot ordet yrkeskompetens i frågor som rör taxiförarlegitimation. Som skäl för förslaget anger regeringen att ordet yrkeskunnande används i taxitrafiklagen och taxitrafikförordningen både för de krav som ställs för att få taxitrafiktillstånd och för de krav som ställs för att få taxiförarlegitimation. Att termen yrkeskunnande byts ut mot termen yrkeskompetens när det gäller de krav som ställs för att få taxiförarlegitimation görs enligt regeringen för att undvika missförstånd och underlätta en bättre tillämpning av lagen.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2015. Som skäl anger regeringen att det är angeläget att de föreslagna författningsändringarna kan träda i kraft och börja tillämpas snarast. Regeringen pekar samtidigt på att kraven på de tillståndshavare som ska lämna pris före färd dock innebär att det kan behövas tid för tillståndshavarna att ta fram en rutin för hur prisuppgiften ska lämnas och för att eventuellt ändra avtal med beställningscentraler. Regeringen anger att det därför förefaller lämpligt att förslagen träder i kraft den 1 januari 2015. Regeringen anger även att det inte behövs några övergångsbestämmelser.

Motionen

Emma Wallrup m.fl. (V) anför i kommittémotion 2014/15:38 att taxibranschen i dag har ett flertal brister och att Vänsterpartiet därför tidigare har föreslagit ett flertal åtgärder för att göra situationen bättre för både resenärer och förare. Motionärerna välkomnar därför flertalet förslag som lämnas i propositionen. Motionärerna bedömer dock att förslaget om att bindande prisuppgift ska

lämnas före färd är otillräckligt och menar att det finns en risk att sådan information inte alltid blir tydlig för kunden. Enligt motionärerna är maxtaxa den effektivaste metoden och bör följaktligen återinföras. Motionärerna anser därför att regeringen bör återkomma med förslag om införande av maxtaxa för taxiresor.

Utskottets ställningstagande

Prisinformation vid taxiresor

När det gäller prisinformation vid taxiresor vill utskottet inledningsvis påminna om att nya föreskrifter från Transportstyrelsen trädde i kraft den 1 juni 2013 och att dessa inneburit en skärpning av bestämmelserna om prisinformation för taxi (TSFS 2013:41). I dessa föreskrifter gjordes bl.a. ett förtydligande om att prisinformationen alltid ska vara väl synlig när fordonet används i taxitrafik, och därmed även när fordonet står stilla. De nya föreskrifterna innebär även att prisinformationen, förutom att som tidigare vara varaktigt utförd, även ska vara varaktigt fastsatt. Ändringarna i själva prisinformationsdekalen består i att exemplen på tilläggsavgifter har utökats och att om andra tilläggsavgifter tillämpas, ska även de redovisas. Utskottet anser att de ändringar som tidigare gjorts i Transportstyrelsens föreskrifter har varit ett steg i rätt riktning för att minska risken för att taxiresenärerna kan bli lurade vid taxiresor. Samtidigt kan utskottet konstatera att detta inte har varit en tillräckligt kraftfull åtgärd för att komma till rätta med att taxikunder blir lurade av oseriösa taxiföretag. Utskottet välkomnar därför propositionens förslag om att den som har taxitrafiktillstånd och som tillämpar ett jämförpris på över 500 kronor ska se till att en prisuppgift som anger ett högsta pris för färden lämnas till resenären. Utskottet vill även i likhet med tidigare framhålla vikten av att tillgodose taxiresenärernas behov av att känna sig trygga och säkra vid taxiresor.

Prissättningen av taxiresor

När det gäller frågan om prissättning av taxiresor vill utskottet påminna om att detta är en fråga som riksdagen har behandlat vid flera tidigare tillfällen, senast under våren 2014 (bet. 2013/14:TU18). Utskottet konstaterade då att när taximarknaden omreglerades 1990 upphörde etableringsskyddet och ersattes till vissa delar av en utökad lämplighetsprövning av utövarna samt att systemet med en rikstäckande maximitaxa upphörde i samband med detta. Utskottet pekade vidare på att frågan om prissättning därefter har varit föremål för olika utredningar.

Frågan om prisreglering utreddes senast inom ramen för Transportstyrelsens uppdrag att redovisa fördjupade analyser om regelefterlevnaden inom yrkestrafiken på väg (TSV 2013-2006). I utredningen redovisade Transportstyrelsen bl.a. att det i merparten av de länder som tillfrågats förekommer någon form av reglering av prissättningen inom taximarknaden.

Transportstyrelsen konstaterade vidare att mot bakgrund av att marknadens prisbildning när det gäller taxi, främst i storstadsregionerna, inte har fungerat som avsett finns anledning att återkomma i frågan. Transportstyrelsen konstaterade vidare att det fortfarande kvarstår problem även om de insatser som har gjorts vad gäller prisinformationen borde ha förbättrat situationen med de allra mest oskäligen priserna. Att helt lösa detta problem med hjälp av prisinformation är också förenat med svårigheter då taxikunden behöver känna till att det råder fri prissättning. Att reglera ett högsta jämförpris borde därför enligt Transportstyrelsen vara den mest kraftfulla åtgärden för att komma till rätta med problemet. Myndigheten konstaterade dock samtidigt att detta vore en ingripande åtgärd som strider mot regeringens intentioner. Transportstyrelsen valde i stället att föreslå att det införs ett krav på att taxiföraren ska lämna en prisuppgift i förväg i vissa fall. Transportstyrelsens förslag är därmed detsamma som regeringens i propositionen avseende prisuppgift i förväg om det högsta jämförpriset överstiger ett visst fastställt belopp.

Med hänvisning till Transportstyrelsens nyligen genomförda översyn som bl.a. innefattade frågan om jämförpris, och de slutsatser som redovisas i utredningen anser utskottet att det för närvarande inte finns anledning att återutreda frågan om maxtaxa och prisreglering för taxi. Utskottet vill också framhålla att det ser positivt på de förslag som lämnas i propositionen om tydlig prisuppgift vid taxiresor. Utskottet anser därmed att det för närvarande inte finns anledning att vidta något ytterligare initiativ i frågan.

Utskottet föreslår sammanfattningsvis att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211) och avstyrker motion 2014/15:38 (V).

Reservation

Tydlig prisuppgift vid taxiresor (V)

av Emma Wallrup (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211) och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:241 och motion 2014/15:38 av Emma Wallrup m.fl. (V).

Ställningstagande

Den svenska taximarknaden omreglerades 1990 med bl.a. mål om att öka konkurrensen med rimliga priser. Vid omregleringen upphörde bl.a. den av samhället fastställda maximitaxan. Jag anser att omregleringen dessvärre har medfört ett flertal problem och att det finns stora brister inom taxibranschen. Vänsterpartiet har redan tidigare påtalat detta och lämnat förslag till olika åtgärder för att förbättra situationen för både resenärer och förare. År 2013 tillkännagav riksdagen för regeringen att det behövdes en bredare och mer fördjupad översyn av taxinäringen (bet. 2012/13:TU16, rskr. 2012/13:228). Riksdagen underströk vikten av att ta ett samlat grepp om taxinäringens utveckling så att taxiresenärernas behov av att kunna känna sig trygga och säkra tillgodoses. Regeringen har därefter låtit Transportstyrelsen utreda vissa frågor rörande taxinäringen. I en rapport från 2013 konstaterade Transportstyrelsen bl.a. att priserna för taxiresor har stigit mer än aktuella index.

Jag anser att de förslag till åtgärder som lämnas i propositionen är ett steg i rätt riktning och vill därför välkomna dem. Samtidigt bedömer jag att det förslag som lämnas om att en bindande prisuppgift ska lämnas före färd inte är tillräckligt kraftfullt för att komma till rätta med de problem som finns med vissa taxibolags överprissättning av taxiresor. Många taxiresenärer har sedan omregleringen upplevt problem med att vissa taxiföretag har en hög prissättning. Att det finns problem bekräftas även av att Transportstyrelsen varje år får in ett stort antal klagomål från taxikunder i storstadsområdena som anser att de har betalat ett för högt pris. Det är också väl känt att turistnäringen i storstäderna upplever det som ett stort problem. För att kunderna inte ska behöva riskera att betala över tio gånger det pris som ett seriöst taxibolag debiterar anser jag att det behövs tydligare reglering än att prisuppgift ska lämnas innan färden eftersom det finns en risk med att sådan information inte alltid blir tydlig för kunden.

Jag kan slutligen konstatera att det i andra länder är mycket ovanligt att det förekommer fri prissättning av taxiresor. Jag anser att ett återinförande av

maxtaxa är den effektivaste metoden för att åstadkomma sund konkurrens och komma till rätta med dagens problem med överprissättning. Regeringen bör därför återkomma med förslag om införande av maxtaxa för taxiresor.

Vad jag nu anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Särskilda yttranden

1. Tydlig prisuppgift vid taxiresor (S, MP)

Karin Svensson Smith (MP), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Lars Mejern Larsson (S), Leif Pettersson (S), Johan Andersson (S) och Teres Lindberg (S) anför:

Vi vill inledningsvis framhålla att vi ser positivt på de förslag som lämnas i denna proposition om tydlig prisuppgift vid taxiresor. Vi anser att detta är ett steg i rätt riktning för att motverka att oseriösa taxiföretag lurar resenärer till otrygga resor till kraftiga överpriser. Vi kan samtidigt konstatera att det kvarstår många problem inom taxibranschen och att denna situation inte är tillfredsställande. Vi vill i detta sammanhang påminna om riksdagens tidigare tillkännagivande om behovet av en bredare och mer fördjupad översyn av taxibranschen (bet. 2012/13:TU16, rskr. 2012/13:228). Vi anser att den utredning som Transportstyrelsen har genomfört är vällovlig, men kan samtidigt konstatera att den inte är tillräcklig och att det därför behövs en större översyn av hela taxibranschen. Taxibranschen är en viktig del av turistnäringen och den behöver fungera bra. Vi kan konstatera att förekomsten av oseriösa taxiföretag inom taxibranschen riskerar att underminera trovärdigheten för hela branschen och skapar otrygghet för resenärerna. Situationen innebär även att den seriösa taxinäringen riskerar att bli utkonkurrerad. Vi anser att dessa problem måste undanröjas. När det kommer till mindre orter är det långtifrån säkert att det över huvud taget går att få tag i en taxi för att åka till turistmålet. Där är också upphandling av färdtjänst och skolskjuts ett problem. Vi har kunnat se att den nuvarande konkurrenssituationen inte är bra och att detta har lett till att en mer eller mindre känd svarttaxiverksamhet har uppstått på landsbygden. Vi anser därför att det är angeläget med en statlig utredning om taxinäringen för att ta ett samlat grepp och främja den seriösa taxinäringen. Som en del i en sådan översyn anser vi att det även bör ingå att belysa frågan om utnyttjande av bidragsanställningar och att vissa åkare bara tar emot förare som har med sig bidrag in i anställningen.

2. Tydlig prisuppgift vid taxiresor (SD)

Patrik Jönsson (SD) och Per Klarberg (SD) anför:

Vi anser att de förslag som lämnas i propositionen om prisuppgift vid taxiresor är ett steg i rätt riktning för att komma till rätta med överprissättningen inom taxibranschen. Vi menar samtidigt att det behövs ytterligare insatser för att komma till rätta med hela den problematik som innebär att många taxiresenärer blir lurade. Vi anser därför att det behövs en översyn av hur taxibranschen fungerar efter den omreglering som gjordes 1990. En sådan översyn bör göras med inriktning på behovet av att reformera nuvarande regelverk så att det blir möjligt att komma till rätta med de taxiföretag som

agerar oseriöst. Vi vill här påpeka att vi inte ställer oss främmande till att staten går in med en reglering av taxorna om detta skulle visa sig vara det som krävs för att komma till rätta med nuvarande problem. Vi vill dock samtidigt betona att en förändring i riktning mot att införa s.k. maxtaxa i så fall självfallet måste föregås av en noggrann utredning där även konsekvenserna av ett införande analyseras. Vi anser att det är viktigt att det finns en väl genomarbetad plan till grund för genomförandet av eventuella skärpningar av reglerna för prissättningen inom taxinäringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:241 Tydlig prisuppgift vid taxiresor:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211).

Följdmotionen

2014/15:38 av Emma Wallrup m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en maxtaxa för taxiresor.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i
taxitrafiklagen (2012:211)

Härigenom föreskrivs i fråga om taxitrafiklagen (2012:211)

dels att 2 kap. 17 §, 3 kap. 3, 7, 11 och 12 §§, 4 kap. 9 §, 5 kap. 8 § och 7 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 16 § ska lyda ”Särskilda regler för godstransporter”,

dels att det närmast före 2 kap. 17 § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Prisinformation

17 §

Den som har taxitrafiktillstånd är skyldig att före färden genom lämpliga åtgärder låta passagerarna få kännedom om den taxa som han eller hon tillämpar.

Taxan ska vara uppbyggd så att priset för transporten dels enkelt kan bedömas före färden, dels med kännedom om körd sträcka och nyttjad tid enkelt kan beräknas efter färden. Taxan får inte vara uppbyggd så att grunderna för prisets bestämmande förändras under färden.

Den som har taxitrafiktillstånd är skyldig att före färden genom lämpliga åtgärder låta passagerarna få kännedom om den taxa som han eller hon tillämpar. *Taxan ska vara uppbyggd så att priset för transporten dels enkelt kan bedömas före färden, dels med kännedom om körd sträcka och nyttjad tid enkelt kan beräknas efter färden. Taxan får inte vara uppbyggd så att grunderna för prisets bestämmande förändras under färden.*

Den som har taxitrafiktillstånd är skyldig att före färden se till att en prisuppgift lämnas för färden om jämförpriset överstiger 500 kronor. Prisuppgiften ska ange ett högsta pris för färden. Uppgiften ska lämnas när färden beställs. Bevis om prisuppgiften ska lämnas till passageraren före färden och ska bevaras hos taxiföraren och tillståndshavaren. Prisuppgiften behöver inte lämnas när fast pris tillämpas.

Med jämförpris avses priset i kronor inklusive mervärdesskatt för en 10 kilometer lång transport som varar 15 minuter inklusive

eventuell grundavgift. Med fast pris avses ett i förväg fastställt belopp för en i förväg fastställd färd.

Bestämmelser om prisinformation finns också i prisinformationslagen (2004:347).

3 kap.

3 §

Taxiförarlegitimation får ges till den som

1. har fyllt 21 år,
2. har körkort med behörigheten B sedan minst två år eller har körkort med behörigheten D,
3. uppfyller de medicinska krav som är nödvändiga med hänsyn till säkerheten för passagerare och andra trafikanter,
4. i fråga om *yrkeskunande* och laglydnad bedöms vara lämplig att tjänstgöra som förare i taxitrafik, och
4. i fråga om *yrkeskompetens* och laglydnad bedöms vara lämplig att tjänstgöra som förare i taxitrafik, och
5. har avlagt godkänt körprov för taxiförarlegitimation.

För den som, inom gymnasieskolan eller motsvarande utbildning, förvärvat grundläggande kompetens genom godkänd grundutbildning enligt 4 kap. 1 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens för fordon som kräver förarbehörigheten D eller DE, gäller i stället för första stycket 1 och 2 att personen ska ha fyllt 18 år och ha körkort med behörigheten B.

Vad som anges i första stycket 2 om krav på innehav av körkort med behörigheten B sedan minst två år gäller inte den som under de tre senaste åren har haft taxiförarlegitimation och som vid ansökan om ny sådan har körkort med behörigheten B.

En taxiförarlegitimation får förenas med villkor som är motiverade av medicinska eller andra särskilda skäl. Villkor får meddelas såväl i samband med att legitimationen beslutas som senare under giltighetstiden.

7 §

Den myndighet som regeringen bestämmer utformar respektive anordnar skriftliga prov i *yrkeskunande*. Kravet på *yrkeskunande* enligt 3 § första stycket 4 ska anses uppfyllt av den som har godkänts vid ett sådant prov.

Den myndighet som regeringen bestämmer utformar respektive anordnar skriftliga prov i *yrkeskompetens*. Kravet på *yrkeskompetens* enligt 3 § första stycket 4 ska anses uppfyllt av den som har godkänts vid ett sådant prov.

11 §

En taxiförrarlegitimation gäller inte om

1. den inte har förnyats efter föreläggande, *eller*
 2. den är återkallad eller omhändertagen enligt 4 kap.
1. den inte har förnyats efter föreläggande,
 2. den är återkallad eller omhändertagen enligt 4 kap., *eller*
 3. *en annan taxiförrarlegitimation har lämnats ut till samma innehavare.*

En taxiförrarlegitimation ska också förklaras ogiltig om innehavaren begär det och det saknas grund för återkallelse enligt 4 kap. 6 § första stycket 1.

12 §

En taxiförrarlegitimation ska förnyas inom tio år efter det att den har utfärdats eller senast förnyats. Legitimationen ska också förnyas om den har förstörts eller kommit bort eller om någon uppgift i den har ändrats.

En taxiförrarlegitimation ska förnyas inom tio år efter det att den har utfärdats eller senast förnyats *med nya uppgifter. Om en legitimation har förnyats utan att nya uppgifter har förts in gäller den ursprungliga giltighetstiden.* Legitimationen ska också förnyas om den har förstörts eller kommit bort eller om någon uppgift i den har ändrats.

4 kap.

9 §

En taxiförrarlegitimation ska tas om hand av en polisman eller en åklagare

1. om det finns grund för att ta hand om innehavarens körkort enligt 5 kap. 7 § körkortslagen (1998:488),
2. om körkortet eller legitimationen har återkallats, eller
3. om det på sannolika skäl kan antas att legitimationen kommer att återkallas enligt 6 §.

En taxiförrarlegitimation ska tas om hand av en polisman om den enligt 3 kap. 11 § första stycket 1 eller 3 inte gäller.

5 kap.

8 §

En särskild registreringsskylt för ett fordon som anmälts för användning i taxitrafik enligt denna lag och som inte undantagits från skyldigheten att ha taxameter får tas om hand av polisman

1. om fordonet utan tillstånd används i taxitrafik eller om det av annan anledning inte längre finns förutsättningar för att fordonet ska ha en sådan skylt,
2. om fordonet är belagt med sådant körförbud som avses i 3 kap. 6 § fordonslagen (2002:574),

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt en föreskrift som meddelats i anslutning till lagen (2001:558) om vägtrafikregister eller användningsförbud enligt vägtrafikskattelagen (2006:227) eller lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt, *eller*

4. om fordonet saknar föreskriven trafikförsäkring.

3. om det för fordonet gäller brukandeförbud enligt en föreskrift som meddelats i anslutning till lagen (2001:558) om vägtrafikregister eller användningsförbud enligt vägtrafikskattelagen (2006:227) eller lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt,

4. om fordonet saknar föreskriven trafikförsäkring, *eller*

5. om *fordonets taxameterutrustning inte uppfyller de krav som gäller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 3 §.*

Vid ett omhändertagande av registreringsskyltar tillämpas 7 § andra meningen på motsvarande sätt.

7 kap.

3 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. prisinformation, utmärkning av fordon och den lokalkännedom som taxiförare bör ha,

2. taxameterutrustning samt användning och kontroll av sådan utrustning,

3. skriftliga prov i yrkeskunnande *för taxitrafiktillstånd* och *taxiförarlegitimation* samt körprov för taxiförarlegitimation, och

3. skriftliga prov i yrkeskunnande och *yrkeskompetens* samt körprov för taxiförarlegitimation, och

4. avgifter för tillsyn och ärendehandläggning enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.